

איימן סיכסק - תְּשֵׁרִין

איימן סיכסק - תְּשֵׁרִין - הוצאת אחוזת בית ספרים, 2016, 224 עמ'

תְּשֵׁרִין הוא רומן איטי בעל קליפות רבות כבצל. אין בו הרפתקאות מסמרות שיער, או מיתות טראגיות. אבל בדרכו השקטה הוא חודר עמוק ונוגע בליבם של הקוראים.

במרכזו חמש דמויות, אמא, שני בניה, ושתי כלותיה. הדמות העיקרית היא וואחיד, ד"ר לכימיה פורנזית במקצועו. הוא נשוי לרנין, אישה יפה ומשכילה, עובדת סוציאלית ומטפלת במכורים לסמים. הם מהווים דוגמא לזוג מוצלח ומצליח בכל קנה מידה שהוא. אחיו הגדול של וואחיד, זוהיר, הצליח פחות. הוא כרגע יושב בכלא על שורת עבירות מטופשות, אליהן הגיע עקב הסתבכותו עם סמים. זוהיר נשוי להודא שהיא בת דודתו ואם שני ילדיו. הודא היא בתה של נדיה, אחותה הגדולה של נוואל, אמם של זוהיר וואחיד.

זוהיר וואחיד גדלו בבית הוריהם ביפו. הוריהם אף בנו יחידת דיור בביתם וקיוו כי וואחיד יגור בה, אך הוא ורנין העדיפו לעבור לחיפה שם הם גרים בבית שבנה אביה של רנין. לא רק זאת אלא שוואחיד הצליח לקבל משרה באוניברסיטת חיפה, ואל יהיה הדבר קל בעיניכם. לכאורה דרכו סלולה.

אלא שבאופן מקרי לחלוטין הוא גילה תמונה של הדודה נדיה אחותה של אמו נוואל. כאן התעוררה בו סקרנותו. כולם יודעים שנדיה נרצחה. אלא שוואחיד אינו יודע למה ואיך שכן האירוע קרה שנים רבות לפני שנולד. את אמו הוא חושש לשאול ולכן הוא מבקש מידע מאחיו האסיר.

הרצח גם נתן לספר את שמו. תְּשָׁרִין הוא שמם בערבית של החודשים אוקטובר-נובמבר בלוח הגריגוריאני המקובל (זהו השם הערבי בישראל, סוריה, ירדן ועיראק, למצריים ולמדינות צפון אפריקה יש שמות אחרים). השם הוא למעשה שמם של שני חדשים, תשרי הראשון (תְּשָׁרִין אל-אֵוּל) ותשרי השני (תְּשָׁרִין א-ת'אֵנִי). כמו גם תשרי העברי, שניהם נובעים כנראה משמו הארמי של החודש בממלכת בבל (והם גם חלים פחות או יותר באותו זמן). אבל בספרו של סיקסק, זהו החודש שבו נעלמה נדיה דודתו של וואחיד, לפני קרוב לארבעים שנה, בנובמבר 1969 ביפו.

הסיפור הופך למעין רומן מתח, מה קרה לנדיה ולמה? המתח ממשיך לאורך כל הספר אך הוא משני. מערכת היחסים המשתנה והמתפתחת בין כל החמישה היא המעניינת יותר. הספר רוחש סודות לאורכו ולרוחבו. אנו מגלים שלכולם יש סודות שהם מסתירים וממשיכים להסתיר זה מזה. לאמא נוואל יש סודות מילדיה, לבנים סודות מאימם וזה מזה. רנין והודא מסתירות סודות מבעליהן וגם זו מזו, וכן הלאה. חלק מהסודות הם עתיקי יומין, חלק מתפתחים עם העלילה, וחלק יכולים הקוראים רק לשער. הדמויות עצמן עוזרות לעירפול. כפי שמציינת הודא: "כל ילד בטוח שהחיים של אמא שלו התחילו כשהוא נולד. קשה להם לעכל שהיא חיה חיים אחרים. שהיא הייתה מאושרת, שהיא טיילה בעולם ויצרה ופירקה קשרים, וכל זה לפני שהם הואילו בטובם להיוולד ולתת לחיים שלה משמעות". ממילא יהיו לכן לכל אמא סודות השמורים מפני ילדיה, תאהב אותם כאשר תאהב. האמת נותרת נעדרת וגם אחרי שהקוראים שומעים את כל הגרסאות, הם עדיין תמהים מה היא הנכונה מביניהן.

הספר רוחש סודות לאורכו ולרוחבו. אנו מגלים שלכולם יש סודות שהם מסתירים וממשיכים להסתיר זה מזה

הספר בנוי מהרבה מאוד פרקים קצרים שנקודת המבט שלהם משתנה. לעיתים הדובר הוא המספר יודע-כל, לעיתים הדובר/ת הוא אחד/ת מהחמישה (לכל חמש הדמויות יש פרקים שבהם הם הקול הדובר). לעיתים הפרקים מתחילים בשיחת טלפון, לעיתים הם מכתב שאחד מהחמישה כותב לאחר (למרות שלא מרבים בימינו לכתוב מכתבים). אבל נקודות המבט השונות רק מבלבלות ומסבכות את המציאות במקום להבהירה ולהגדירה.

שפת הסיפור קולחת ועשירה. הקוראים מוצאים עצמם מסתקרנים יותר ויותר. גם תעלומות העבר מרתקות, וגם מעשי הגיבורים בהווה. העלילה נמשכת עד לסיומה שקשה לצפותו מראש. אבל לא הסיום הוא מעניין אלא האנשים. מעשיהם ומאורעותיהם נשארים עם הקורא ומעוררים מחשבה ותחושות שנשארים איתנו הרבה אחרי תום הקריאה.

המחבר איימן סיכסק הוא ערבי תושב יפו שגדל והתחנך בה כל ימיו. הוא בן הזקונים של משפחה יפואית (אחיו ואחיותיו גדולים ממנו בלמעלה מ-14 שנים). הוא למד בבתי ספר מעורבים וכפי שציין במספר ראיונות, הוא שולט בעברית הרבה יותר טוב מערבית. לבושתו, גם אם היה רוצה לא יכול היה לכתוב ספר מעין זה בערבית. חלק מהביוגרפיה האישית שלו, דומה למאורעות בספרו. כך למשל אחיו הגדול אכן הסתבך בעבר וישב

בכלא, אחת מדודותיו אכן נרצחה, ועוד. אולם כל זה איננו רלוונטי להנאה מספרו.

היות והמחבר הוא ערבי כותב עברית, היו נסיונות לראות בספרו קשר למצב הפוליטי ו/או מנפיסט פוליטי/אידיאולוגי. לא נראה שהמחבר התכוון לכך. כמובן, בכל ספר יש ביקורת מוסווית פחות או יותר על החברה. גם כאן יש כזאת, אבל היא שולית ובדרך אגב. מדובר סתם בספר טוב, שאין טעם לנסות לשייכו לתפיסת עולם כלשהי. מומלץ לכל מי שרוצה לקרוא רומן טוב ומעורר מחשבה.

המחבר איימן סיכסק הוא ערבי תושב יפו שגדל והתחנך בה כל ימיו ... הוא למד בבתי ספר מעורבים... הוא שולט בעברית הרבה יותר טוב מערבית. לבושתו, גם אם היה רוצה לא יכול היה לכתוב ספר מעין זה בערבית